

EKSAMENSOPPGAVE
NFU0305
NORSK FOR UTLENDINGER TRINN 3

Studentnummer: _____

Faglig kontakt under eksamen: Lill Kristin Lund Kibakaya

Tlf faglig kontakt: 41 47 37 48/73 59 65 44

Eksamensdato: 24. mai 2007

Eksamenstid: 6 timer

Tillatte hjelpemidler: Ingen

Språkform: Bokmål

Antall sider bokmål: 9

Antall sider nynorsk: 0

Antall sider engelsk: 0

Antall sider vedlegg: 0

Sensurdato: 14. juni 2007

Oppgave 1 Diktat

Diktaten skrives på eget ark

Oppgave 2 Flervalgsoppgave

Sett strek under riktig alternativ

KLIMAENDRINGER

Det har skjedd store klimaendringer i verden, og mange er usikre på hvordan utviklingen vil

bli i framtida. I april la FNs klimapanel fram opp den andre delen av rapporten om ved ned

virkningene forandringene av klimaendringene. Rapporten slår fast at klimaendringene sannsynligvis reaksjonene inntrykkene

er menneskeskapte, og det er dokumentert at skadevirkningene av klimaendringene

ikke kanskje allerede muligens er merkbare over det meste av jorda. Den negative positive nye sikre utviklingen vil ifølge

direktoratet fortsette i årene som kommer.

Den globale oppvarmingen vil føre til raskere og mer omfattende ødeleggelser enn som at om

man tidligere har trodd. Det er de fattige landene som kommer til å bli rammet verst og er

mest sårbare uten tanke på i motsetning til konsekvenser av klimaendringene. Ekspertene advarer når det gjelder avhengig av

for til av mot mer tørke i Afrika og Asia, hvor flere hundre millioner kan bli rammet av

vannmangel og sult. Det advarer
advares også mot hyppig ekstremvær, stigende havnivå og
vekkes
varsler

utryddelse av mange dyrearter. Det blir tegnet et dystert fremtidsbilde.

Her i nord vil smeltingen av isbreer fortsette i økende tempo, og norske isbreer vil

sakte, men sjelden
sikkert smelte bort. Vekstsesongen har allerede blitt utvidet, og
visstnok
ikke

utbredelsen av en rekke arter er forandret.

Statsminister Jens Stoltenberg (Ap) tar konklusjonene i FN-rapporten alvorlig,

og han mener at det haster for
til å redusere utslippene av klimagasser.
ved
med

Global oppvarming er vår generasjons viktigste miljøproblem, sier han. Han sier at det er en stor og krevende jobb å redusere verdens utslipp av klimagasser nok til å bremse eller snu

utviklingen. For å få til dette hevder
kreves global samhandling, sier han.
påstår
krever

Ifølge Kyotoavtalen må Norge kutte sine utslipp av klimagasser med omtrent 10 prosent i forhold til dagens utslipp, frem mot 2012. Utslppsreduksjonene kan skje i Norge

eller i utlandet. Når
Hvis det gjelder dette spørsmålet, er regjeringen delt. Både SV og Sp
Da
Om

krever at to tredeler av kuttene skal skje innenlands, og de får følge av både Venstre, KrF og

til en viss grad av Høyre. I Ap er imidlertid motstanden for
til å tallfeste de norske kuttene
mot
av

stor. Regjeringen har vedtatt at Norge skal forplikte seg til å redusere utslippene med 30

prosent innen 2020, men selv om det er ikke bestemt hvor stor del av klimakuttene som skal for imidlertid

foretas her i landet, og hvor mye som skal «kjøpes» i utlandet i form av klimakvoter. Hittil har Stoltenberg nøydt seg med å si at kuttene blir betydelige, og at det er den samlede norske

innsatsen som regner. teller. måler. viser.

Statsministeren vil blant annet kjøpe klimakvoter i fattige land. Da Stoltenberg like

før påske var i Kina, sa han at det er lite svært aktuelt for Norge å kjøpe klimakvoter i Kina, ikke mye

ved til å få ned utslippene der. Hans argument er at utslippsreduksjoner i Kina er billigere om for

enn i Norge, og at vi derfor vil få større reduksjoner for samme sum investerte penger hvis tiltaket gjennomføres i Kina.

I dag er det den vestlige verden og stormakter som Kina og India som står foran til med bak

hoveddelen av verdens klimagassutslipp. Men siden endringene vil skal gå hardest utover får bør

de fattige landene, er det viktig at de rike landene samarbeider og at vi blir enige om i på for

globale mål. Hvis vi skal unngå farlige klimaendringer, må verdens klimagassutslipp

reduseres

redusere   dramatisk i forhold til dagens utslipp. For å få til store kutt, er det derfor viktig

fortsette

øke

med   tiltak
foretak   også i de rike landene. Norge er i en særstilling med sin oljeformue,
hensyn
tilstand

og tar vi storparten av forpliktelsene våre i utlandet, kan vi fort bli sett på som et land som

bruker oljeformuen vår til å kjøpe oss fri fra klimatiltak. Mange mener   også
heller   at det er
ikke
kanskje

umulig å få til så store kutt hvis alle rike land tar sikte på å gjennomføre sine kutt i utviklingsland.
Det er ikke nok CO₂-utslipp i den fattige delen av verden til at reduksjonene bare kan gjøres der.

Hvor alvorlige effektene av klimaendringene blir, er   i tillegg til
avhengig av   hvilke
i motsetning til
i forhold til

tiltak som blir satt inn for å redusere utslippene og dempe klimaendringene i årene som

kommer. Vi får   alltid
derfor   håpe at alle nasjoners regjeringer etter hvert forstår alvoret
ikke
dermed

i situasjonen og greier å samarbeide.

Oppgave 3 Luketekst

Sett inn ett ord i hver luke

VIKINGENE

Ordet "viking" får de fleste til _____ tenke på voldsomme og usiviliserte krigere _____ sjørøvere som angrep og skapte ødeleggelser _____ mange av de kristne landene i _____ i perioden fra litt før 800 _____ omtrent 1050 etter Kristus. Men de _____ ikke bare voldelige barbarer. Historikerne har _____ hvert gitt et mer nyansert bilde _____ vikingene. De var gode navigatører og _____ handelsmenn, og de var også svært _____ innen metallarbeid og snekkerarbeid. De kom _____ hele Skandinavia, både Norge, Sverige og _____. Svenskene reiste østover, helt til Kaspiahavet _____ Konstantinopel, danskene dro for det meste _____ England og Frankrike mens nordmennene seilte _____, blant annet til Island, og videre _____ Newfoundland i Nord-Amerika.

Menneskene i Skandinavia _____ for det meste av jordbruk, fiske _____ fangst i denne tida. I perioden _____ vikingferdene begynte, hadde folketallet økt så _____ at det var vanskelig å skaffe _____ jord til alle. Det kan være _____ viktig grunn til at vikingene begynte _____ dra ut. Dessuten hadde de skip _____ var gode nok til å seile _____ åpent hav, og raske nok til _____ overraske og angripe folk som bodde _____ kysten før de fikk nok tid _____ å samle seg til forsvar. Disse _____ var vikingenes store teknologiske fortrinn. De _____ ikke avhengig av havner, og stakk _____ dypere i sjøen

enn at de _____ seiles oppover elver langt inn i _____. Båtene var faktisk så lette at _____ kunne transporteres over land. De hadde _____ seil og årer, og ble styrt _____ hjelp av en styreåre på høyre _____ av båten. Dette er sannsynligvis bakgrunnen _____ ordet "styrbord", som betyr høyre side _____ et skip.

Stedene vikingene plyndret, var _____ sårbare fordi de var svake kongedømmer _____ ikke var godt nok organisert til _____ forsvare seg. Avsidesliggende og isolerte klostre _____ også utsatt, de var enkle å _____, og gjerne rike på gull og _____ skatter.

Det er altså plyndringsferdene som _____ fleste forbinder med vikingene, men mennene _____ nord drev også med fredelig handel _____ de samme områdene og i det _____ tidsrommet. De solgte tømmer, jern, pelsverk _____ slaver, og kjøpte silke, krydder, sølv _____ gull. Mange kom hjem med store _____ og nye kunnskaper som langsomt endret _____ eget samfunn. Andre dro ikke hjem, _____ ble nybyggere. Blant annet slo norske _____ seg ned på den nordligste delen _____ De britiske øyer, de koloniserte Island _____ deler av Grønland.

Tapperheten som vikingene _____ i kamp, var sterkt knyttet til _____ religiøse tro. De hadde flere guder, _____ Odin var den viktigste. Han stod _____ krig, mot og klokskap. Vikingene trodde _____ krigerne som ble drept i kamp, _____ til Åsgård, som var gudenes hjem. _____ kunne de

kjempe sammen med gudene _____ dagen. Om kvelden ble de helbredet _____ skadene de fikk i kampene, og _____ kunne feste i Valhall, gudenes festhall. _____ troen passet derfor for et samfunn _____ bygde på vold, utnyttelse og undertrykkelse.

_____ mest revolusjonerende vikingene hentet hjem fra _____ sine, var kristendommen. Flere av vikingkongene _____ å innføre den nye religionen. En _____ dem het Olav Haraldsson. Han døde _____ slaget på Stiklestad i 1030, og _____ utropt til helgen kort tid etter. _____ snudde stemningen i folket og kristendommen _____ akseptert. Det tok likevel lang tid før _____ nye tankene forandret menneskene og samfunnet.

Oppgave 4 Essay

Velg én av oppgavene og skriv en tekst på ca 400 ord

1. FNs klimarapport gjør det klart at den globale oppvarmingen vil få alvorlige konsekvenser hvis ikke utslippene av klimagasser blir kraftig redusert. Mens topp-politikere forhandler om internasjonale avtaler, oppfordrer avisene oss til å forurense mindre i hverdagen.

Hvilke tiltak kan enkeltmennesker bidra med for å redusere klimautslipp? Er du selv opptatt av å gjøre noe for å redusere utslippene?

Overskrift: Enkeltmennesket og klimaendringene

2. Ved å bo i et annet land enn sitt eget, lærer man ikke bare en ny kultur å kjenne. Man ser også sitt eget land på en annen måte. Hvilke nye tanker om ditt eget land har du fått gjennom å bo i utlandet?

Overskrift: Mitt hjemland sett fra utlandet

3. Internett har gitt oss en mengde nye muligheter når det gjelder å innhente informasjon, utføre tjenester og å kommunisere med andre. Livet vårt blir i dag i stor grad påvirket og styrt av internett.

Fortell først hvilken betydning internett har i livet ditt. Hva bruker du internett til? Grei så ut om hvilke fordeler og ulemper du ser ved utviklingen med internett.

Overskrift: Internett

4. I media hører vi ofte om ”hjerneflukt” eller ”brain drain.” Hjerneflukt betyr at personer med høy utdanning flytter fra et land til et annet for å jobbe. I noen land er det for eksempel mangel på arbeidskraft innen helsesektoren, og man ønsker derfor å rekruttere utenlandsk arbeidskraft. Et annet eksempel er at utenlandske studenter som tar høyere utdanning i andre land, ikke reiser tilbake til hjemlandet etter endt utdanning.

Diskuter hvilke konsekvenser hjerneflukt har for land som opplever at personer med høy ekspertise forlater landet. Hva tror du kan gjøres for å unngå hjerneflukt?

Overskrift: Hjerneflukt